

Vilde problemer og unge: Samskabende undervisning til sociale fagprofessionelle

Perry Share, Tamsin Cavaliero & Breda McTaggart (eds) 2016, IT Sligo

Dansk resume

Antologien *Wicked problems and young people. Co-creative teaching for the social professions* er resultatet af et europæisk samarbejdsprojekt, der blev gennemført i perioden 2013 – 2016 med støtte fra Erasmus+ programmet Lifelong Learning. Projektet hed *HEI Inter-Professional module – co-created by marginalised youth, practitioners and students (HIP)* og involverede partnere fra Danmark (koordinerende partner), Holland, Nordirland, Rumænien og Spanien.

HIP udsprang af et tidligere EU projekt og blev udviklet med sigte på et samarbejde mellem undervisere fra videregående professionsuddannelser i forhold til socialt arbejde og socialpædagogik, studerende fra professionsuddannelserne, praktikere inden for socialt arbejde i offentlige organisationer og NGO'er og marginaliserede unge fra de fem europæiske lande.

Målet var gennem samskabelse af undervisningsmaterialer at understøtte og forbedre læringen på uddannelserne i forhold til marginaliserede unge. Samskabelsen forgik i form af multinationale og tværfaglige udvekslinger, der var komplekse, men frugtbare, udfordrende og værdifulde.

Denne antologi er det endelige resultat af dette multinationale samarbejde. Andre resultater omfatter en modulbeskrivelse, der kan tilpasses forskellige uddannelsesforløb, en hjemmeside (hip.via.dk), en temaudgave af det rumænsk akademisk tidsskrift *Protectia sociala a copilului/Social protection of child* Anul (XVII 1(56) 2015) og en række internationale og nationale oplæg til professionelle foreninger, konferencer, erhvervsgrupper og studerende.

Det er håbet at antologien, i sig selv eller sammen med modulbeskrivelsen, vil være af interesse for såvel undervisere, studerende, professionelle i socialt arbejde som de unge selv. Den kan læses som opdatering på aktuel forskning og ideer om vilde problemer og unge, som et sæt af tilgange til undervisning og læring og/eller som en samling af fortællinger om praktikers og organisationers arbejde på området.

Antologien består af tre dele:

I **Del 1.** præsenteres relevante teorier og metoder for arbejde med marginaliserede unge. Marginaliserede unges udfordringer kan beskrives som vilde problemer i forlængelse af den terminologi, der oprindeligt blev udviklet af de amerikanske forfattere Rittel and Webber i 1993. Et vildt problem er et problem, der i realiteten er umuligt at løse. Mange, hvis ikke alle, komplekse sociale fænomener kan opfattes på denne måde. Sociale professionelle, der arbejder sammen med unge mennesker, må derfor anvende fleksible, innovative og dynamiske tilgange, ligesom de forskere, der undersøger resultaterne af praksis. Disse emner udforskes i en række kapitler i del 1.

Mark Taylor, Goldsmiths ved University of London (i HIP-projektperioden ansat ved Institute of Technology, Sligo, Irland) diskuterer, hvorledes vilde problemer har indflydelse på socialarbejdernes rolle og de nødvendige professionelle kompetencer. Taylor anfører, at selvom begrebet 'vilde kompetencer' er oplagt at anvende i forhold til vilde problemer, er det ikke let at definere, hvad disse kompetencer kunne være og terminologien kan blive inkonsistent. Taylor beskriver et hypotetisk casestudie og undersøger vilde problemers særegenskaber i lyset af dette. Han

konkluderer med overvejelser om de kompetenceelementer der er centrale for studerende og professionelle i arbejdet med vilde problemer.

Almudena Navas, University of Valencia, Spanien, undersøger begrebet vilde problemer i forhold til marginaliserede unge nærmere. Fra et sociologisk perspektiv, der fokuserer på spørgsmål om magt, undersøger hun hvordan en samarbejdsorienteret tilgang kan forbedre studerendes læringsudbytte og øge deres bevidsthed om kompleksiteten i marginaliserede unges liv. Dette undersøges gennem en analyse af et partnerskab, der er udviklet mellem Universitet i Valencia og en lokal NGO, Iniciatives Solidàries. Kommunikationen mellem alle deltagerne identificeres som en central udfordring, og i kapitlet beskrives anvendelsen af klovnetworkshops som en succesfuld metode til at løse udfordringerne.

Gordon Vincenti, VIA University College, Danmark, bygger videre på de udfordringer, der er forbundet med vilde problemer og bidrager til Navas og Taylors teoretiske perspektiver ved at anføre, at boundary spanning, der involverer en tværfaglig tilgang, kan være en metode til håndtering af unges problemer. Boundary spanning (brobygning) indebærer, som udtrykket antyder, oprettelsen af forbindelser på tværs af organisationer, der, uanset af hvilken grund, er adskilt. Det kan være en valid strategi for professionelle og organisationer at anvende boundary spanning i udfordringerne med vilde problemer.

Martin Stam, Amsterdam University of Applied Sciences, Holland, fokuserer på forskningsstrategier, der kan afspejle realiteten i vilde problemer. Stam introducerer aktionsforskningsmetoden Cultural Historical Activity Theory (CHAT), oprindeligt udviklet af den finske forsker og konsulent Yrjö Engeström og nu anvendt i serviceorganisationer verden over til at reagere på komplekse vilde problemer i den moderne verden. Med udgangspunkt i begreberne 'kold' og 'varm' forskning, beskriver Stam, hvordan CHAT kan understøtte analyse af innovativ undervisningspraksis. Dette opnås hovedsageligt gennem konstruktionen af en 'læringshistorie' der inkluderer struktureret og kontekstualiseret refleksion over undervisnings- og læringsprocesser i de sociale professioner.

Del 2 indeholder en række kapitler, hvor udfordringerne ved at arbejde professionelt med marginaliserede unge diskuteres.

Martin Stam og **Simona Gaarhuis**, Amsterdam University of Applied Sciences, Holland analyserer, hvorledes innovativt opsøgende socialt arbejde kan demokratisere arbejde med udsatte unge. Med udgangspunkt i det forudgående kapitels teoretiske ramme skitserer de en proces for praksisbaseret forskning gennemført med partnerorganisationer. Målet er at skabe en 'i fællesskab fortalt fortælling', der afspejler de spændinger og modsætninger, der er forbundet med samarbejde.

Fernando Marhuenda-Fluixá, University of Valencia, Spanien diskuterer rollen som underviser i forhold til marginaliserede unge, og hvordan reflekterende bevidsthed om etik og værdier kan forbedre den pædagogiske praksis og forholdet til marginaliserede unge. Rollen lokaliseres inden for den moderne kontekst af 'giftig kapitalisme' og neoliberale politikkers dominans på uddannelse og det sociale område. Kapitlet anfører, at det 'skjulte program' eller den skjulte dagsorden bag uddannelse af udsatte unge er en afgørende faktor, og at praktikere er nødt til at engagere sig aktivt med det moralske og ideologiske grundlag for dannelsespraksis. Autenticitet er vigtig, især i forbindelse med bedømmelse.

Jesper Kjær Jensen, fra Arbejde, Specialundervisning til Voksne og unge (ASV) i Horsens, Danmark, flytter perspektivet fra underviseren til den unge elev. Jensen forbinder teoretiske perspektiver og empiriske resultater i forhold til, hvordan det er muligt at arbejde med elevens personlige styrker og svagheder gennem anvendelse af fysiske aktiviteter og et kropsligt eller kinetisk perspektiv i undervisningen vedr. professionel adfærd. Kapitlet er meget refleksivt, med fokus på såvel Jensens

egne perspektiver som perspektiver fra de elever, der har deltaget i en bevægelsesbaseret workshop.

Del 3 præsenterer en række casestudier fra de fem europæiske lande, der er involveret i HIP-projektet. Praktikere, der arbejder med marginaliserede unge i de fem lande, introducerer til institutioner eller tilgange til socialt arbejde med unge mennesker i hvert land.

Casene stammer således fra praksis og giver et unikt perspektiv på mangfoldigheden i typer af organisationer, hvor der arbejdes med marginaliserede unge. Casestudierne varierer i længde, indhold og perspektiv, således at forskellige variationer af praksis i arbejdet med unge afspejles.

Jesper Kjær Jensen præsenterer arbejdet ved Specialundervisningsafdelingen ved ASV i Horsens. Der fokuseres på betydningen af samarbejdsrelationer, både internt i ASV mellem undervisere og elever, og mellem ASV og andre organisationer. Det illustreres, hvorledes gode relationer bidrager til god praksis.

Caroline Costello, North Connaught Youth and Community Services, Sligo, Irland, beskriver Garda Youth Diversion Project, der er etableret i samarbejde med politiet. Også Costello fremhæver betydningen af relationer. Ligesom aktivt engagement i meningsfulde aktiviteter er afgørende for effekten af praksis med marginaliserede unge i denne kontekst.

Oana Roman, General Directorate for Social Services, Sektor 1., Bukarest, Rumænien, forholder sig til frivilligt arbejde i Rumænien, særligt i forbindelse med det EU-finansierede program 'Make them smile!'. Roman beskriver de mange fordele ved involvering af frivillige: for de frivillige, for den statslige organisation og for de marginaliserede unge, som organisationen arbejder med.

Laura Mollá Cambra og Olaia Sánchez Rosell fokuserer på NGO'en Iniciatives Solidàries i Valencia. Organisationen tilbyder livslang læring til unge, voksne, unge indsatte og tidligere indsatte for at facilitere integration, viden og faglige kvalifikationer. Casestudiet beskriver organisationens pædagogiske principper, som inkluderer fleksibilitet, således at interventioner tilpasses den enkeltes behov samtidig med at overblikket over den samlede gruppes behov fastholdes.

Anouk Smeenk beskriver MyCoach projektet, der drives af Buurtwinkel voor Onderwijs, Onderzoek en Talentontwikkeling (BOOT) i Amsterdam, hvor hun arbejder. BOOT er etableret i et samarbejde mellem byråd i Amsterdam, University of Applied Sciences, Amsterdam, og en række lokale boligforeninger. Casestudiet beskriver coaching processer med unge erhvervsuddannelsesstuderende og identificerer, hvad der karakteriserer vellykket coaching.

I introduktionen til antologien skriver **Lene Mosegaard Søbjerg**, VIA University College, at indsats i forhold til vilde problemer kan indebære, at studerende, professionelle og ikke mindst unge mennesker forsigtigt skubbes ud af deres komfortzoner. HIP-projektet har søgt at gøre dette i praksis gennem dets arrangementer og workshops. Antologien giver, sammen med de undervisnings- og læringsressourcer der er udviklet af projektet, nogle redskaber til at bevæge sig fra de velkendte zoner og den velkendte praksis til områder, der er mere udfordrende og innovative. Vi håber, at en bred vifte af læsere vil finde dette nyttigt.

September 2016